

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 178

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, JULY 29TH, 1936

LETO XXXIX. — VOL. XXXIX.

Škof Gallagher komentira v Rimu o govoru Rev. Coughlina na shodu v North Dakoti

Detroitški škof se ne strinja povsem s tem govorom, ker je mnenja, da bi postopanje, kakršno priporoča Rev. Coughlin farmerjem, dovedlo do uporov in krvave vstaje. — Sicer pa da je delovanje Rev. Coughlina v mejah cerkvene enciklike.

Rim, 27. julija. — Detroitški škof Rt. Rev. Michael Gallagher je danes tu silno resno razpravljal o položaju ameriških farmerjev, nato pa pripomnil, da nima ničesar opraviti s stališčem Rev. Coughlina kot duhovnika. Škof je namreč komentiral Rev. Coughlinove besede, ki jih je izrekel Rev. Coughlin v nedeljo na nekem shodu v South Dakoti. Rev. Coughlin je tedaj rekel: "Če Lemke ne bo izvoljen, tedaj ne preostane farmerjem nič drugega, kakor da zavržejo svoje dolge, in če bi jih kdo hotel inforsirati, naj zavržejo tudi tiste."

Škof Gallagher je dejal: "Pred vsem hočem povedati, da Father Coughlin vodi politično kampanjo, ne jaz. On je v politiki mnogo bolj informiran kakor sem jaz. Je pa ena stvar, katero vem. In to je izborna stvar, da Father Coughlin kaže ljudstvu nevarnost, ki mu preti od komunizma."

"Farmski 'mortgages' propadajo z naglico 3,000 na dan. Če bo šlo tako še kaj časa naprej, ne bo dolgo, ko bodo vse ameriške farme last zavarovalnih družb. Kako dolgo bo šlo še tako, da bo ljudstvo končno vzelo stvar v svoje lastne roke ter naredilo iz Amerike drugo Rusijo, drugo Španijo? Ne morem se pa strinjati s tem, da bi se farmerji enostavno odpovedali svojim dolgovom ter jih zavržli, ker to bi pomenilo pričetek civilne vojne."

"Farmerji bi morali s kakim sporazumom rešiti svoje probleme, toda nikakor ne smejo riskirati konflikta z zakonom. Če bi se enostavno odpovedali svojim dolgovom ter meni nič, tebi nič pozabili nanje, bi to privedlo na farme krdele šerifov, kar bi imelo za posledico streljanje in terorizem."

Na drugi strani pa je storil Rev. Coughlin prav, ker je pokazal farmerjem nevarnost, ki jim preti, pravi škof Gallagher. "Osebo pa mislim, da predsednik Roosevelt in njegovi svetovalci vedo vse to, toda jaz, ki sem zaposlen z delom svoje škofije in poleg tega sedemdeset let star, ne vem, kako bi se ukrenilo kaj bolje, kakor so oni ukrenili. Kar se pa tiče Rev. Coughlina, bom jaz zadnji človek, ki ga bom obsodil. Po mojem mnenju deluje on v mejah cerkvenih enciklik."

K' tem zadnjim izpadom Rev. Coughlina pa ima clevelandski "Plain Dealer," ki se ni doslej nikoli vtikal v njegovo delovanje, to-le pripomniti:

"Na svojem nedeljskem shodu v North Dakoti je Rev. Coughlin med drugim tudi dejal: Če ne bo kongresnik, Lemke izvoljen, ne preostane farmerjem ničesar drugega, kakor da se odpovedo svojim dolgovom in jih zavržejo, in da zavržejo tudi tiste, ki bi hoteli to stvar sforsirati."

Father Coughlin ve, seveda, da kongresman Lemke ne bo prišel v Belo hišo po prihodnjem januarju. Njegov govor potemtakem ne more biti ničesar drugega kot ščevanje k vstaji. Za take opombe ni nobenega

možnega opravičila, kakor ni opravičila njegovim žalitvam, katere je izustil Father Coughlin napram predsedniku Zedinjenih držav tekom svojega govora na konvenciji Townsendovih pristašev v Clevelandu.

V sv. Pismu je mnogo svarilo o nevarnostih, ki jih lahko povzroči nebrzdan jezik. Skoro bi se svetovalo, da Father Coughlin pregleda in preštudira sv. Pismo, pa bo videl, da je dolžan še eno opravičilo."

Thomas svari pred vojno nevarnostjo

New York, N. Y., 27. julija. — Izgledi za svetovni mir ali za mir Amerike so danes mnogo slabši kakor so bili pred osmi leti, je izjavil Norman Thomas, predsedniški kandidat socialistične stranke, na nekem tukajšnjem shodu.

"Republikanska stranka stremi po popolni izolaciji, in sicer tako politični kakor ekonomski. Carinska tekma je glavni vzrok ekonomske nestabilnosti in obenem svetovne vojne nevarnosti, toda republikanski stranki ne gre drugega po glavi, kakor to, kako bi se še zvišalo carino."

"Ne ena ne druga naših dveh glavnih strank se ni nasvetovala pojasnitve našega stališa na Filipinih ali pa sklenitev pogodbe, ki bi jamčila za nevtralnost otočja. In nobena starih strank se ni še nikoli izjavila za opustitev imperialistične politike na Kubi ali v Latinski Ameriki."

"Predsedni Roosevelt zasluži kredit ker se zavzema za demokracijo Amerike in ker je točno opredelil našo ameriško vero v religiozno svobodo in svobodo vesti."

Trgovske nagrade

Sledeče številke so upravičene do nagrad, ki jih da Progresivna trgovska zveza za serijo "I." Nagrada za \$15: 63071; po \$5: 14332, 156810, 3705, 50731, 40382, 12113, 23257, 36534, 68300, 122111, 92955; po \$2: 169754, 15319, 24239, 57441, 69982, 168158, 105429, 117706, 125424, 90539, 75083, 22991, 162072, 19403, 3565.

Lastniki teh naj se zglašijo s svojimi kuponci pri August F. Svetku, 478 E. 152nd St. ne kasneje kot 8. avgusta 1936, ker po tem dnevu nagrade niso več veljavne.

Na obisku iz Penna.

Mr. Math Ključevšek se je pripeljal s soprogo in mlajšo hčerko v Cleveland iz Johnstona, Pa. Ustavili so se pri družini Leo Zupan, 3549 W. 105th St. Zelim jim mnogo zabave v naši metropoli.

Članom društva Zvon
V vseh zadevah, tikajočih se društva Zvon, se oglasite pri novo izvoljenem tajniku Sylvester Paulin, 2711 E. 77th St.

Važen sestanek

Danes večer je v stari šoli sv. Vida važen sestanek vseh zastopnikov in zastopnic Jugoslovanskega kulturnega vrta. Priidite vsi!

Sovjetska Rusija želi večjih rodbin

Mins, Bela Rusija, 28. julija. Odbor ljudskih komisarjev je dal danes prvo nagrado, ki je bila ena izmed nagrad, kakršne predpisuje novi zakon sovjetske republike Bele Rusije za velike rodbine. Nagrado je dobil Nikita Kazimirov, ciganski kotlar, ki se je odločil, da se stalno naseli tu, kjer bo izvrševal svojo obrt in vzgajal svojo rodbino.

Od prej sta imela zakonca Kazimirov tri otroke, zdaj pa mu je žena rodila trojčje, kar je povzročilo, da se je Nikita odločil za stalno naselitev. Nagrada, ki jo je prejel, znaša pet tisoč rubljev. Cigan je rekel, da jih tudi potrebuje, da si kupi hišo, pohištvo in kravo.

Odkar je stopila v Beli Rusiji v veljavo nova postava o nagradah za velike rodbine, je prejela vlada že na tisoče in tisoče prošenj za nagrado, od staršev, ki imajo sedem ali več otrok.

Poroča se tudi, da je število ločitev zakonov v Rusiji silno padlo, odkar je uzakonjena nova postava, ki določa sila visoke pristojbine za one, ki se hočejo ločiti. Rusija je sprejela te postavke, ker stremi po večjih rodbinah in trdnjih rodbinskih vezeh.

Zedinjene države gre do stalno boljšim časom naproti

Washington, 28. julija. — Kakor kažejo vsa znamenja, bo leto 1936 najboljšo leto za delo in trgovino izza leta 1929, kakor naznanja Trgovska zbornica Zedinjenih držav.

Med znamenji, ki kažejo na boljše čase, je oživiljenje obratov raznih tovarn, produkcija raznega blaga, splošna konstrukcija, trgovina na drobno, tovarjenje tovornih vlakov, silno zvišano število potnikov na potniških vlakih, zunanja trgovina, uporaba elektrike ter splošna posojila za razna podjetja. V stavbinski industriji je letos zaposlenih mnogo več delavcev kakor pa spomladi leta 1930.

Pa tudi na vseh drugih poljih je opaziti veliko porast dela in živahnosti. Na primer med januarjem in pričetkom letošnjega poletja je naraslo število oseb, ki so zaposlene v trgovinah na drobno, najmanj za 178,000, število zaposlenih oseb pri železnicah je naraslo za 68,000, v raznih elektrarnah pa najmanj za 60,000.

Prav tako se je zelo zvišala transportacija blaga po železnicah in ladjah. Zelo velik prirastek transportacije blaga in potnikov imajo zaznamovati tudi avto-busi in truki.

Tudi zunanja trgovina si je zelo opomogla. V prvih šestih mesecih tekočega leta je znašala vrednost eksportiranega blaga \$1,134,000,000, 13 procentov več kakor prvih šest mesecev leta 1935 in 72 odstotkov več kot je znašala vrednost eksportiranega blaga prvih šest mesecev leta 1933.

Vrednost eksporta v juniju letošnjega leta je znašala \$180,000,000, 8 procentov več kakor vrednost tega blaga v juniju lanskega leta ali 53 odstotkov več kot je znašala vrednost eksportiranega blaga v juniju leta 1933.

Raketirjem za petami

Clevelandski varnostni direktor Ness je dlje časa tajno zasledoval s svojimi detektivi absolutistično vladarstvo raketirjev na clevelandski tržnici. Direktor je dognal evidenco v 45 različnih slučajih, kjer so raketirji ustrahovali farmerje, da so jim morali plačevati nečuvence cene za razlaganje pridelkov iz trkov. Ako niso hoteli plačati, so bili brutalno tepeni in se niso smeli več prikazati s svojimi truki na tej tržnici. Raketirji so to delali pod krinko unije, kot poroča časopisje.

Direktor Ness je poslal na okrajnega državnega prosekutorja Mr. Cullitana sledeče poročilo tozadevno:

"Farmerje je ustavil pri tržnici ali še poprej, Charles Cimino, William Sauerheim, prvi agent, drugi predsednik od Commission House Drivers & Employees Local No. 400, ali pa kdo drugi od te unije. Povedali so farmerju, da mora najeti najmanj dva moža od te unije, da mu bosta zložila blago s truka. Zahtevali so najmanj \$4.80 za to delo, pa tudi če ni trajalo več kot dve uri. Za nadeljsko delo so zahtevali minimalno \$7.20. Farmerji so protestirali, da je to preveč, ker v največ slučajih niso toliko dobili za vse blago, ki so ga pripeljali na tržnico. Z mnogimi farmerji so prišli njih sinovi ali hlapi, ki jih je bilo dovolj, da bi lahko sami izložili blago. Če so se podstopili kaj takega, so bili dejansko napadeni in pretepeni. Ako se je farmer branil plačati, so ga takoj obkolili ti raketirji in mu grozili, da ali plača, ali pa se pobeže, če ne, bo pretepen. V več slučajih je bila policajna na pomoč policija, ki pa ni ničesar storila, očividno boječ se organiziranih raketirjev."

Vsa stvar pride sedaj pred veliko poroto, kar je že skrajni čas, da se napravi konec nesramnemu raketirstvu na clevelandski tržnici, kjer so brezvestni raketirji prežali na ubogega farmerja in mu pobrali še tistih par centov, ki bi jih izkupil za svoje blago.

Hipnotizem pri porodu
Dr. A. H. Kanret, zdravnik v Columbusu, Ohio, je hipnotiziral neko žensko ob času poroda in ženska je brez bolečin porodila 10 funtov težko dete ženskega spola. Dr. Kanter je izjavil, da mati, Mrs. Leonard Loomis, ki je stara 21 let, ni trpela ob času poroda in da se zdaj mati in dete dobro počutita. Zdravnik je rekel, da ima med svojimi pacientkami še nekaj žensk, ki bodo postale kmalu matere, na katerih bo tudi poizkusil s hipnotizmom. Vsake seveda ni mogoče hipnotizirati, ker nekatere osebe so hipnozi nedostopne.

WPA delavec umorjen
Al Martin, star 45 let in WPA delavec, je bil večeraj ubit na E. 37th St. in Woodland Ave., od dveh roparjev, ki sta ga hotela oropati. Roparja sta vrgla Martina po stopnicah v klet, kjer si je zlomil tilnik. Po zločinu sta roparja zbežala.

Zaroka
Zaročila sta se Mr. Joe Tanako, 1171 Norwood Rd. in Miss Bertha Samsa, 1055 Addison Rd. Bilo srečno.

Kadar obiščete jezersko razstavo, ne pozabite se ustaviti v gostilni "Ljubljana."

Nemčija in Italija podpirata špansko vstajo?

Moskva, 28. julija. — Sovjetski vladni časopis Izvestija izraža mnenje, da podpirata špansko vstajo Nemčija in Italija. General Francisco Franco, vodja vstašev, "in njegovi zaščitniki v nemških in italijanskih fašistovskih uniformah, so nositelji istih zastav," pravi Izvestija.

Sovjetska vlada ima točne informacije, pravi časopis dalje, "da sta Nemčija in Italija poslali španskim vstašem 22 bombnih letal."

Na severozapadu bo treba oskrbeti z reliefom 150,000 družin

Washington, 27. julija. — Rexford G. Tugwell, resettlement administrator, je izjavil, da stoji vlada spet pred težkim problemom, ker bo mogla vdružiti in skrbeti za dolgotrajen relief 150,000 farmerskim družinam na severozapadu, ki so bile zelo prizadete po suši.

Tugwell se je pravkar vrnil s potovanja po prizadetih državah, da se osebno prepriča o škodi, ki jo je povzročila suša ondotnim farmerjem. Izjavil je, da je vlada dovolila naknadnih \$827,000 za posojila prizadetim farmerjem.

"Najbolj nas skrbi problem podaljšanege relifa farmerjem v obeh Dakotah, Montani in Wyomingu, kateri relief bo treba raztegniti na zimo in pomlad in morda še dalje," je dejal.

Dalje je dejal Tugwell, da je prihodnje največje važnosti program preselitve, ker se bo nekaj farmerjev preselilo v kraje, kjer je bolj letina. Ta program je namreč zadel na nekoliko odpora pri trgovcih, ki se boje, da bo zelo padla njih trgovina, če se njihove okraje preveč razredči.

Chicago, Ill., 27. julija. — V zapadnih okrajih, ki so silno prizadeti od suše, je padlo danes nekoliko dežja, ki pa je le malo ovlažilo zemljo ter nič hasnil žitnim poljem. Tudi v Oklahomi je deževalo, kar je sicer ohladilo ozračje, toda žitu je ta dež prav malo ali nič pomagal.

V Iowi je uničenih zaradi suše od 80 do 90 odstotkov koroze. Koroza v državi Wisconsin je skoraj povsem uničena in prav tako v državi Illinois, kjer se pali na soncu, ki doseže vsak dan sto stopinj vročine.

Burton in relief
Župan Burton je večeraj imenoval poseben odbor, ki bo proučil krizo v reliefnem položaju, katere grozi porušiti občinski budget za leto 1936. Predsednik tega odbora je ravnatelj javne varnosti Fred W. Ramsey, ostali člani odbora pa so: Fred Bubna, direktor WPA mestnih del; finančni ravnatelj G. A. Gesell in councilman Hugh J. McFarland ter Lawrence O. Payne.

Joseph Kuhar je umrl
Danes zjutraj je umrl Joseph Kuhar, stanujoč na 707 E. 157th St. Bil je star 78 let. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod A. Grdina in Sinovi.

Izlet v soboto
Lake Shore Post od Ameriške legije priredi v soboto večer 1. avgusta izlet na Pintarjevo farmo. Za ples bo igrala Hojerjeva godba. Najboljša zabava se obe-tuje vsem.

Ameriški poslanik zapusti špansko ozemlje. Fašisti vrše sumarična usmrčenja lojalistov.

Španska vlada poroča, da ima večinoma pod kontrolo fašistične rebele. — Vroči boji za gorske prelaze, ki zapirajo dohode v Madrid. — Vihra civilne vojne divja z nezmanjšano silo naprej.

Washington, 27. julija. — Ameriški poslanik Claude G. Bowers je sklenil zapustiti špansko ozemlje. Poslanik je obvestil ameriško vlado, da se name-rava preseliti z osobjem poslaništva na ameriško obrežno ladjo Cayugo, s katere bo lahko v neprestanih stikih z ameriškim konzulati v Španiji kakor tudi z ameriškim državnim depart-mentom.

Ladja Cayuga bo odpula s poslanikom ob španski obali do Vigo, odkoder bo lahko odpula kamorkoli severno ob španski obali. Ameriška križarka Quincy pa bo odpula v Alicante, kjer se pričakuje tudi prihoda vlaka z ameriški in angleškimi beguni. V Alicante pristanišču že čaka neki angleški rušilec.

Ameriška križarka Quincy, ki hiti s polno paro proti Alicante, se je na svojem potu ustavila za nekaj časa v Malagi, nakar je odpula naprej. Če bo imela priliko, bo križarka preiskala tudi razmere v Valenciji in Barceloni. Nevaren položaj v Vigo je povzročil, da je tamonjski ameriški konzul William W. Corcoran odpravil 23 Amerikancev in Kubancev na neko angleško križarko. Corcoran je obvestil ameriški državni departament, da se nevarnost v mestu z vsakim trenutkom veča. Ako pade vojaška avtoriteta, pravi konzul, tedaj bo zavladala anarhistična strahovlada drhali.

Madrid, 27. julija. — Španska vlada, ki je pričela z novo ofenzivo proti upornikom, poroča petom radija, da je vlada upornikov pod kontrolo republikanske vlade.

Španski premier Jose Giral Pareira izjavlja, da se je Alcazar trdnjava, ki je bila več dni najmočnejše gnezdo upornikov, predala lojalnim četam, ki so zdaj v oblasti vsega mesta.

Uporniki v Guadarrama gorovju, severno od Madrida, so bili prisiljeni, da so se s težkimi izgubami umeknili pred lojalnimi četami. Krvave bitke se vrše na jugu, kjer lojalisti pritiskajo proti Sevilli, Cordobi in drugim strategičnim točkam.

Glavno mesto in srednja Španija je trdno v oblasti vlade, kakor tudi vsa obal od Barcelone do Malage. Velik kos severne obale pa je v rokah rebelov, kakor tudi še nekatere mesta na jugu.

Glavni stan španskih upornikov, južno od Burgosa, 27. julija. — Španski rebeli so dobili ojačenje 10,000 mož, s katerimi bodo podvzeli nove napade na prelaze Sierra Guadarrama gorovja. Uporniške čete so se odpeljele z motornimi truki na svoje nove postojanke.

London, 27. julija. — Reuterjeva agencija poroča iz Gibraltarja, da je bilo 60 članov španske popularne fronte (lojalistov, ki drže z vlado), sumarično ustreljenih na glavnem trgu mesta San Roque. Ustreljeni so bili po fašistovskem prekom sodu in sicer v skupinah po deset mož. Obsojence so našli fašistični rebeli skrite po hišah potem, ko so bili lojalisti premagani ter so se umeknili iz mesta.

Spet bombe!
V poslopje Belle Cleaners, čistilcev oblek, 15103 Saranac rd., je bila večeraj zjutraj ob pol štiri vržena bomba. Bomba je naredila v strehi veliko luknjo ter porušila 25 oken. Komaj 3 ure pred tem pa je eksplodirala bomba v poslopju Nat'l Screw Manufacturing Co., v napravi št. 2, na 8210 Grand avenue. — Vodstvo obeh naprav je izjavilo, da se ne bo dalo ustrahovati raketirjem in da se bo nadaljevalo z delom, s katerim se je v obeh napravah pričelo šele v pondeljek.

Velik rop
Trije mladi bandite so večeraj stopili v pisarno Prudential Life Insurance družbe na 11621 Detroit Ave., ter pobegnili s \$6,000. Roparji so z revolverji v rokah terorizirali sedem deklet, ki so delala v pisarni in dva moška, in ko so pobrali denar, so z avtomobilom pobegnili.

Na počitnice
Mr. Leo Kushlan slovenski odvetnik, je odšel večeraj na dvo-dnevske počitnice na farme v Madison in Genevo. Mnogo zabave in sreče, Leo in požuri se pri marjašu do sobote, dokler je Lojze še tam.

Pevske vaje
Vaje Mladinskega pevskega zbora na Waterloo Rd. se vrše redno kot dozdaj vsak četrtek ob petih.

AMERICAN HOME -- SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$8.00. Posamezna številka, 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid by carriers, \$5.50 per year, \$2.00 for 6 months.
Single copies 3 cents. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DEBEVECO and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879

83

No. 178 Wed., July 29, 1936

I.

Za Kulturni vrt

Centralni tajnik.

V Žužemberku

Medvedka in njeni mladiči

JOHN J. GRDINA

IZ DOMOVINE

Če verjamate al' pa ne

P. S. Kaj praviš, kaj napravim, če bi srečal K. Nicka na cesti? Ali veš, bi hitro dobil knjigo o lepe vedenju?

Naknaden P. S. Včeraj je nekdo rekel, da se je od tja naš tožnik v Rusijo. J. tega ne verjamem. Ali si ti kaj videl, če se je pel tam mimo? Če bi se še s čajno oglasil pri vas na po v Rusijo, pazi na psa Jackie da ne bo še Gragne imel to na vratu za raztrgane hlače

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maya

Mohamedani so bili s posvetovanjem pri kraju.

"Emir, ustrelili ga bomo!" je povedal Mohammed Emin izid posvetovanja.

"Tega za nobeno ceno ne dovolim!" sem ugovarjal.

"Sramotil je preroka!"

"Ali ste vi poklicani, da sodite o tem, kar je zagrešil zoper svojo vest? Naj opravi z imamom, s prerokom ali pa z lastno vestjo!"

"Prevaril nas je in izdal!"

"Ali je radi tega kateri izmed vas življenje izgubil?"

"Ne. Pa izgubili smo drugo, konje, naše reči, ki so bile v sedlih."

"Dobili smo boljše konje in druge stvari za to."

Hadži Halef Omar, ki dobro veš, kako mislim, poznaš tudi moje nazore, da si vkljub temu tako krvoločni, to me res žali!"

"Gospod, saj nisem hotel!" je ves žalosten ugovarjal. "Le Haddedina in oglaš zahtevali Bebbhevo smrt."

"Moje mnenje je tako, da oglaš pri tej stvari nima nobene besede. Naš vodnik je, plačamo ga. Spremenite svojo sodbo!"

Spet so šepetali med seboj. In nato je Mohammed Emin povedal:

"Emir, nočemo njegovega življenja, pa čast mu bomo vzeli. Odrezali mu bomo koder in ga bical po obrazu. Kdor izgubi koder in nosi v obrazu proge udarcev, tak ne sme več med bojovnike."

"Taka kazen je še hujša ko smrt! In bi nič ne pomagala. Predčerašnjim sem udarila za uho Bebbeha, ki je žalil mojo vero. Sam si pravil, da bo odšel brez časti in da ne bo smel več med bojovnike. In včeraj sem ga videl ob šejhovi strani, ko so nas Bebbehi napadli. Ali ga je za usnca onečastila?"

"Če se mu vzame koder, bo gotovo brez časti!"

"Turban bo nosil, pa se ne bo videlo, da nima kodra!"

"Pa si mu ti sam prejle hotel koder odvzeti!"

"Ne! Naročil sem sicer Halefu, naj mu ga odreže, pa sem le grozil. Ne bil bi grožnje uresničil."

Sicer pa — čemu hočete pravzaprav Bebbehe še hujše razdražiti? Prepričani so, da smo bili zavezniki Bejatov, ki so jih napadli in oropali, in zato mislijo, da se morajo tudi nad nami maščevati. Saj ne vejo, da ni smo odobrvali napada in da sem to Heider Mirslamu v obraz povedal. Našli so nas pri roparjih in so ravnali z nami kakor z roparji. Srečno smo jim ušli, morebiti nas pustijo pri miru. Ali jih hočete s svojo krutostjo iznova razžaliti, da nas bodo še dalje zasledovali?"

"Emir, njihova ujetnika sva bila, maščevati se morava!"

"Tudi jaz sem bil ujetnik, še večkrat ko vidva. Pa se nisem nikdar maščeval. Rais iz šorda, Nedžir bej, me je zahrbtno napadel in zavlekel v samotno gorško kočo, — sam sem se osvobodil in mu odpustil. In postala sva prijatelja. Ali ni to bolje, ko pa da bi bilo med nama smrt no sovraštvo?"

"Emir, kristjan si! In kristjani so ali izdajalci ali pa bojazljive ženske!"

"Mohammed Emin, reci te se sede še enkrat, pa bo šla od tistega trenutka tvoja pot na desno, moja pa na levo! Nikdar nisem žalil tvoje vere, zakaj žališ ti mojo vero? Dalje! Ali si kedaj doživel, da bi bil jaz ali pa tale emir Lindsay bej izdajalec ali pa bojazljiva ženska?"

Prav lahko bi tudi jaz sedaj žalil tvojo vero in tvojega preroka, lahko bi rekel, muslimani so nevaležniki, ker pozabijo, kar

so kristjani za nje storili. Pa ne bom tega rekel, ker vem, da če je tudi morebiti ta ali oni slab in ga premaga njegova strast, je vendar tudi mnogo takih, ki se znajo premagati."

Tedaj je planil Mohammed Emin pokonci, mi ponudil obe roki in me prosil:

"Emir, odpusti mi! Moja brada je bela, tvoja je še mlada, pa četudi je tvoje srce še sveže in toplo, vendar tvoj razum dozorel in izkušen."

Vzemi si tegale človeka! Stori z njim, kakor se ti prav zdi!"

"Mohammed, hvala ti! Ali je tudi tvoj sin takih misli?"

"Da, effendi!" je odgovoril Amad el-Gandur.

Vesel in zadovoljen sem se obrnil k ujetniku:

"Včeraj si nas nalagal. Ali obljubiš, da boš vsaj danes resnico govoril?"

"Obljubim."

"Če ti odvezam vezi in če mi obljubiš, da ne boš pobegnil, — ali boš mož beseda?"

"Bom!"

"Torej dobro! Tle štirje muslimani ti vračajo svobodo. No, coj še ostanesh pri nas. Jutri pa lahko greš, kamor hočeš."

Odvez sem mu vezi.

"Gospod," je tedaj dejal, "od mene zahtevaš, da te ne smem nalagati, ti pa si vendar pravkar neresnico povedal!"

"Neresnico —? Kako to?"

"Dejal si, da so mi tle štirje muslimani vrnilli svobodo. Pa ni res. Le ti sam si mi dal svobodo! Najprvo so me hoteli ustreliti, pa za nobeno ceno nisi dovolil. Potem so mi hoteli vzeti kinč pravovernega muslimana in me bical v obraz. Tudi to si preprečil, usmilil si se me. Vsa ko besedo sem razumel, arabski govornik prav tako dobro kakor kurdijski. In tudi to sem zvedel, da niste pomagali Bejatom pri napadu, ampak da ste bili že tistikrat prijatelji Bebbehov."

Emir, kristjan si. Dosedaj sem sovražil kristjane. Danes pa sem jih spoznal. Ali hočeš biti moj prijatelj in brat?"

Kako kmalu je moja prizanesljivost rodila dobre sadove — In kdo bi si bil mislil, da razume Kurd tudi arabski —!

Ves vesel sem se sprejel ponujeno prijateljstvo.

"Tvoj prijatelj sem!"

"Ali mi zaupaš?"

"Zaupam ti!"

"Ali boš počakal tu do jutri na moje tovariše?"

"Bom!"

"Daj mi roko!"

"Tule je moja roka!"

Prisrčno sva si stisnila roke. Pridobil sem si prijatelja.

"Toda," sem nadaljeval, "ali bodo tudi moji tovariši varni?"

"Vsi bodo varni, ki so v tvoji družbi. Nisi zahteval odkupnine od mene, rešil si mi življenje in tudi čast. Zato tudi tebi in tvojim ljudem ne sme nihče niti lazu skriviti."

In tako smo bili na mah vseh skrbi rešeni! Spravljivost in prizanesljivost je le povsod boljša ko jeza in maščevalnost!

Seveda smo bili vsi srečni. In da bi novo prijateljstvo primereno preslavili, sem poiskal po svojih žepih zadnje ostanke tobaka. Ni bilo mnogo, pa prijetno ma-meeč dim je pričaral vse drugačno razpoloženje, ko pa če bi bili Bebbeha ustrelili.

Dobre volje smo legli spat in še celo tako drzni smo bili, da ni smo postavili nobenih straž.

Drugo jutro je imel položaj seve drugačno lice ko pa prejšnji večer ob romantičnem svitu polajajočega taborskega ognja. Vkljub temu sem sklenil, da bom dano obljubo izpolnil.

"Prost si!" sem dejal Bebbehu. "Tamle je tvoj konj, svoje orožje pa boš našel pčtoma."

(Dalje prihodnjic)

Kako kuje življenje . . .

Enkrat tat—vedno tat

Pred manj kot enim letom so se odprla vrata jetnišnice v Kingstonu, Kanada in skozi nje je stopil na prost najbolj notoričen zločinec, kar jih je Kanada še poznala. V svojih eskapadah je mnogo ljudi izropal, zlasti pa bank. Nazadnje so ga vjeli, toda je kmalu ušel iz ječe. Zopet so ga vjeli in obsojen je bil v dosmrtno ječo. V ječi se je pa tako vzorno obnašal, da so ga smatrali za vzor-letnika.

To je bil Norman Ryan. Ko je bil star komaj dvajset let, je bilo že časopisje polno o njegovih ropih in se vpilo na policijo, ki ne more ujeti predrznega roparja. Vsa Kanada se je od-dahnila, ko je bil končno na varnem za omrežjem.

Kmalu so pa pričele prihajati iz jetnišnice vesti, kako se je bivši bandit izpremenil. Bil je pridelen v bolnici, kjer je pomagal zdravnikom in ti so pripovedovali svojim prijateljem, kako uporaben človek je ta Ryan in kako se lepo obnaša. Da je res škoda, da mora biti tak fin človek v jetnišnici. Ko so se nekoč jetniki uprili, je pomagal paznikom vzpostaviti red. Mnogo časa je porabil celo na alarmnem sistemu, ki bi preprečil vlome v trgovine. Vse je kazalo, da se je Ryan res poboljšal.

Tedaj se je začela zanimati zanj skupina meščanov, ki so začeli delovati za njegovo pomilostjenje. Njih klic je bil: "Ryan se je poboljšal in če pride na svobodo, bo druge svaril pred rokovnjaškim življenjem ter tako mnogo koristnega storil za človeško družbo."

In tako so končno vplivni ljudje dosegli, da je bil Ryan prost v juliju lanskega leta. Toda manj ko eno leto potem je bil Ryan mrtev, njegovo truplo pre-luknjano od policijskih svinčenk. V rokah je še krčevito stiskal \$400.00, katere je pravkar vzel v neki vladni trgovini žganja. Mrtev je bil tudi policist John Lewis, ki je presenetil roparja pri delu. Lahko ranjena sta bila še dva druga policista, na katere je streljal Ryan.

Ko je policija streljala na maskiranega roparja, ja pač malo slutila, da ima pred seboj toliko opevanega in poboljšanega Ryana, ki živi tako vzorno življenje v Torontu. Saj ko je prišel iz ječe, je kar deževalo od vseh strani ponudb za delo. Ryan se je odločil in sprejel službo prodajalca avtomobilov, kar mu je prineslo več kot \$500.00 na mesec. Njegovi bratje in sestre, ki so bili pošteti vse svoje življenje, niso toliko zaslužili. Govoril je, da bo spisal knjigo o svojem življenju, kjer bo dokazal, da se končno zločin res ne izplača. Zato so ga pa vsi visoko cenili kot izpreobrnjenega grešnika, ki je prišel na pravo pot. Ča-

sopisi so pisali samo lepe stvari o njem in celo v cerkvah so ga na prižnicah stavili drugim za zgled in pa za svarilo mladini. Ni čuda torej, da je imel tako lep uspeh pri prodajanju avtomobilov.

Par mesecev zatem pa so se kar naenkrat zopet pojavljali ropi v vzhodni Ontario in v Quebec provinci. V vsakem slučaju je ropar srečno odnesel pete.

Nekega dne je bil na kosilu pri svojem bratu. Po kosilu je omenil, da se mora sestati z nekim prijateljem, kateremu bo prodal avtomobil. Nikdar več ga ni bilo nazaj potem. Ryan se je res sestel s prijateljem, pa ne zato, da bi mu prodal avtomobil, ampak da bosta skupaj izropala vladno trgovino žganja v mestecu Sarnia. Ko sta prišla do trgovine, sta se oblekla v overalls in si nadela krinke na obraz. To je bilo šest minut, predno bi trgovina zaprla za ta dan. Ko sta stopila v trgovino, je Ryan zaklenil vrata za seboj. V prodajalni je bilo več strank in uradnikov. Roparja sta jih ustraževala z samokresi. Postavila sta jih ob zid. Ryan je skočil čez ograjo in začel pobirati denar iz predala.

Prav tedaj je pa hotel v trgovino še neki pozni odjemalec. Našel je vrata zaprta. Ker je bil vedel, da trgovina še ne more biti zaprta, je šel k vratom, kjer je bil stranski izhod iz prodajalne. Ta vrata so bila odprta in odjemalec je vstopil. Toda v tistem hipu je tudi skočil zopet ven in zaklical nekemu takšij vozniku, da so v trgovini roparji. Voznik je poklical policijo.

Policist John Lewis, ki je pravkar dokončal službo za isti dan, je hitel na lice mesta, ko je prišel klic. Z njim so šli še trije drugi policisti. Lewis je vstopil v prodajalno s samokresom v rokah, toda napoti so bili ljudje, da ni mogel streljati na roparja. Takrat se je pa posvetilo iz Ryanovega samokresa. Ropar je štirikrat ustrelil na policista iz razdalje treh korakov in Lewis se je zgrudil na tla. Potem je pa streljal še na druge policiste in dva ranil. Nato sta skočila Ryan in njegov tovariš proti vratom, da bi uteknila. Toda predno sta dospela do vrat, so ju zadele številne krogle iz policijskih samokresov in oba sta se zgrudila mrtva na tla.

Takrat se ni nihče vedel, da je to tisti Ryan, ki se je tako svetniško "poboljšal." V njegovem avtomobilu so pač našli vizitke z njegovim imenom, toda niti sanjalo se jim ni, da je to prav isti Ryan. Poklicali so policijo iz Toronta in ta je šele ugotovila, da je to isti Ryan, za katerega so se toliko trudili vpliv-

ni ljudje, da je prišel na svobodo. Takoj so preiskali tudi njegovo stanovanje, kjer so našli polno dinamita in nitroglicerina, mnogo orožja in drugih banditskih pritliklin.

Tisti, ki so se tako vneli za njegovo oprostitev, so bili silno razočarani. Sodniki so izjavili, da je vsaka pomilostitev kaznenca nevarna in nespametna stvar. Zločinec, ki je enkrat obsojen, naj presedi svojo kazen.

In šele zdaj je Ryan dokazal, in to s svojo lastno smrtjo, da se zločin res izplača. Tudi je dokazal, da enkrat tat—vedno tat.

Kampanja Hrvatskoga Doma

Sada bliže 2 godine zauzeše se 7 društva da sačuvaju što se sačuvati dade od bivše organizacije t. j. Hrvatski Narodni Dom, a to su Odsjek 14, HBZ, Odsjek 22 HBZ, Odsjek 47, HBZ, Odsjek 99 MBZ, Odsjek 663, HBZ, Pioneers, Gosp. klub i DDD Dalmacija.

I kupismo si Dom koji za sada ide napred ako i ne kako bi mi želili ali ipak ide, a što se vidi da smo i u ovoj kampanji polučili.

Imena darovatelja:

Po \$125: Benic Nik i Jaga, Popovic Mary.

Po \$50: Grdina Anton i Sino-vi; Gvozdanovic Paul.

Po \$25: Brajdić Math, Kavran Geo., Krivačić Thos., Beljan Charles, Pivčević Geo., Oman M. F. Dr. Schneler Paul, Bernardić Steve, Zele Joseph and Sons. McKenna Joseph and Sons.

Po \$15: Skorlic Nick, Elaborated Roofing Co.

Po \$10: Malović Nick, Kaste-lan Frank, Erste Louis, Pečen-ko Louis, Gregurić L. in Glavica, Lushin Dominik, Strosser Fr., Glenville Lumber Co., Golob Amalia, Stakić Dan.

Po \$6: Gornik John and Son.

Po \$5: Fumić Mijo, Musijev Fr., Kovač John, Masokato Fr., Dobrinčić Josip, Dobrinčić Nick, Fucec Mike, Curilović Nick, Hyre Myron C., Mihalić John, Domladovac M. Msg., Draganić Rok, Budnik A. J. Fabian Jo-seph Petrović Family Stadu-har Geo., Beros Studio, Zagar Ivan, Miller L. R., Vidović Tom, Mer-var Dry Cleaning, Boić Ivan, Breckling Coal Co., Buckhorn Coal Co., Lozić Geo., Mayflower Furniture Co., Robić John, Mi-kulin Peter, Pučo Kata, Spehek L., Schmid Frank, Yug Geo., Stipković Fr., Komin John, Zdovc John, Vugrinac Martin, Plevnik Joseph, Mersek Josip, Knaus Jerney, Burgar Lawrence, Pintar Jacob, Jakša John, North American Trust Co., Ad-dison Furniture Co., Sneller Frank, Petrunić Steve, Barbić Adam, Oglar Frank, Kolander Aug., Slapnik Ignac, Butala Fr., Kovačić Geo., Belay Frank, Kovačić Steve, Domšić John, Bili-čić Andrie, Double Eagle Bot-tling Co., Sabatović L. K., Tamb.

Zbor "Zagreb," Fudurić Tom, Bubić Math., Gojak Tom, Cerra-zin Michael, Trabotić Tom.

Po \$4: Maričić Paul, Dubić M.

Po \$3: Petrina Paul, Šimuno-vić Steve, Mihaljević Marian, Sneller Math.

Po \$2: Gregurić L., Margetan Tom, Kovačić Ivan, Kovačić Bar-bara, Potočnik Frank, Meglič Joseph, Nekić Emil, Porker Ba-kery, Malnar Anton, Edna Dai-ry, Kuk Louis, Grgat Anton, Bi-ličić Magda.

Po \$1.50: Delešimunović Lud-vig, Pianekić Bakery.

Po \$1: Brajdić Martin, Hudj-ber Mike, Bubljić Franca, Petru-nić Frank, Kovač Amalia, Ko-vač John Jr., Živković Marian, Ribo Anton, Dobrinčić Math, Ba-jac Kata, Ratković Stanko, Kri-vačić Kata, Prišlin Ludwig, Zele Theresa, Butorajac Anna, Obli-jan Ivan, Noršić Jela, Noršić Martin, Galović John, Ščulac Jo-sip, Bogdan Peter, Schwartz S. L., Zubeck Mike, Baršić John, Belavić Geo. i Kata, Matuna Pe-ter, Blašković John, Curilović A., Spolarec Steve, Bulat Dragan, Bašić Dragan, Banfić Tom, Ja-kir Ivan, Mamić Sime, Šarlija Anton, Matuc Frank, Haranu-baša Kuzma, Martinić Mike, Kavel Ivan, Buljeta Geo., Kordić Paul, Vranić Michael, Muža Fr., Kohman Mike, Galović Marko, Galović Mary, Kuk Steve, Čuno-vić Peter, Milicki Steve, Fudu-rić Marko, Beljan Geo., Živoder Math, Kobak Mike, Wegar Nick, Crnjak Math., Multz Math., Ma-tulović Nick, Vulić Tony, Nekić Joseph, Mihaljević Josip, Brada-nić Mike, Voivodić Ivan, Kne-žević Geo., Nekić Anna, Heshija Amalia, Soša Paulin, Juratovac Joseph, Novak Bakery, Kovačić Mary, Dolački Roza, Gundić Bar-bara., Šimunović Mary, Basar Frances, Glavić and Ule, Krnjien Ivan, Krnjien Margaret, Hesk-i Anton, Rubetić Mijo, Dotlić Mi-lan, Rožman Frank, Bernzweig Paul, Rogel Charles, Zakrajšek Frank, Merhar Louis, Prahin John, Zalokar Henry, Biličić Adam, Polan Nick, Kozan Ru-dolph, Martinić Ivan, Jurković Frank, Jurković Andrie, Mako-viž P., Vrbanić Vid, Kavran Andrie, Spoljarić Andrie, Jalo-vica Frank, Orežković Tom, Kri-vačić Mijo, Luđinić Tom, Horvat Ilija, Kovačić Veronika, Kajfež Vinko, Krušel Josip, Jurković Anton, Kosak Edward, Dobri-nić Peter, Bukovac Frank, Re-liable Supply Co., Basar Anton, Biličić Geo., Noršić Helen, Buto-rajac Barbara, Predragović Du-šan, Biličić Barbara, Benić Ka-ta, N. N.

Po \$50c: Tumbri Andrie, Le-vak Tony, Ovčar Dragica, Sa-belj Andjelina, Smrekar Albina, Zubak Math., Grubiša Geo., Pa-ro Ante, Klarić Geo., Uršić J., Curilović Anna, Obat Mary, Berčić Anna. Po 25c Trulac He-len.

Mi se kao odbor Doma u ime članstva svih 7 društava najple-še zahvaljujemo svim darovate-ljima, a napose se zahvaljujemo braći Slovincima, koji su nam tako obilno pripomogli sa svojim darovima, te preporučamo na-šem narodu u opšte, da se služi za svoje potrebščine kod svih trgovca Hrvata i Slovence jer-bo se i u ovoj kampanji vidi da su Slovenci naša braća ne samo po riječima nego i u radu za sva-ku dobru stvar.

Steve Bernardić, predsjednik Anton Lozić, I. podpreds. Rudy Vidmar, II. podpreds. Joe Dobrinčić, tajnik Frank Masokato, blagajnik Frank Sneller, preds. nadzor-nog odbora.

PRIDOBIVAJTE NOVE ČLANE ZA S. D. Z.

IZ PRIMORSKEGA

—V Brestjah (Kojško) je zgo-rela hiša posestnici Franciški Marini (Juretič). Zgorelo je vse poljedelsko orodje in 40 q sena. Škoda znaša 15,000 lir. V Trnovem na trnovski planoti je zgorela hiša Josipini Volk. Ško-de je za 7,000 lir.

—V Trstu je prefekt dal za-preti zopet neko slovensko trgo-vino. Pod motivacijo, da je pro-dajal kravje meso za volovsko, je moral zapreti svojo mesnico Ivan Konjedič v via delo Scoglio 33.

—Občina Hrenovica, kakor tudi vse njene frakcije, je dobi-la pred kratkim elektriko.

—Štirje fantje iz Črnič so po-stali sedaj srečni, ker jim je neki Furlani N., vojak v Abesi-niji poslal in plačal izkaznice za vstop v faš. stranko iz abesi-nskega mesta Desie. Namenil jih je baš Črnicam. Vzroka ne ve-mo.

—Italia Redenta je odprla v Bovcu malo letovišče (kolonijo), kjer se bo sončilo okrog 50 otrok mesec dni.

DNEVNE VESTI

Samotarji, ki niso še sli-sali o radiu

Bingham, Utah, 28. julija. — "Trije samotarji, ki so živeli sredi ogromne divjine v državi Utah, so pravkar izvedeli o ču-desih, kot so radio, zvočni film in moderen avtomobil.

Neki sportnik, ki se je peljal v kanuju po Salmon reki, je na-šel omenjene tri samotarje: mo-ža in ženo in kakih trideset milj dalje še nekega starega prospek-torja iz Alaske, ki je živel se-demdeset milj od najbližje pro-dajalne. Stari prospektor je ži-vel v mali koči, na skalovju dvatisoč čevljev visoko nad reko. Rekel je, da se piše Earl P. Par-rott, da je star 71 let in da živi tukaj to samotno življenje že 38 let.

Strela ubila 14 Turkov

Istanbul, Turčija, 28. julija. — V okrajih Istanbula in An-gore je trajalo med bliskom in gromom 12 ur silno neurje s to-čco. Tekom neurja je bilo od stre-le ubitih 14 oseb, dvajset pa lažje in težje poškodovanih.

Mnogo okrajev je poplavila voda. Mnogo hiš se je porušilo ter pokopalo pod razvalinami svoje stanovalce. Škoda na žit-nih poljih je ogromna.

Angleške čete v boju z Arabci

Jeruzalem, 27. julija. — Da-nes so se vršili v Nablus hribovju vroči boji med angleškimi voja-ki in arabskimi teroristi. Sodi se, da je bilo najmanj deset Arabcev ubitih. Vojaki so se po-služevali v tem boju aeroplanov in tankov.

MALI OGLASI

Zahvala

Podpisana se zahvaljujem za darilo za moj god sledečim: Tommy Jerebu, John Decarju, John Jegliču.

Anna Smole

6201 Dibble Ave.

Zahvala

Mr. in Mrs. Steiner iz 207th St., Euclid, O., se lepo zahvalju-jeta vsem darovalcem za njiho-vo radodarnost ob priliki 20 letnice zakonskega stanu.

Mrs. Albina Simčić (Fink).

Delo dobi

starejša ženska, ki ima rada otroke, za gospodinj. Dober dom in dobra plača. Pokličite Liberty 1123. (178)

Hiša naprodaj

8 sob in garaža, \$3,900 v goto-vini. Hiša je na East 85th St., v bližini Hough ave. Vprašajte Mrs. F. H. Erxleben, 8718 Meri-dian ave., zgorej. (179)

Red Kress, levo in Ossie Bluege, desno, je dvojica starih žogometnih igrav-cev, ki bosta dala washing-tonskim Senatorjem veliko pomoč.

V sredini je pa Pop Haines, ki je sicer star že 42 let, pa je še vedno fin metalec žoge pri St. Louis Kardinalih.

V sredini je pa Pop Haines, ki je sicer star že 42 let, pa je še vedno fin metalec žoge pri St. Louis Kardinalih.

